

EU-note

Til orientering af Europaudvalget

EU-note – Kommissionens nye mekanisme til forebyggelse af problemer med overholdelsen af retsstatsprincippet

Indledning

Over de seneste år har der været stigende opmærksomhed på manglende overholdelse af EU's grundlæggende værdier generelt og i særdeleshed retsstatsprincippet. Det er blandt andet kommet til udtryk ved, at Kommissionen har igangsat en procedure efter EU-traktatens artikel 7, stk. 1 vedrørende udfordringer i Polen vedrørende retsstatsprincippet. Og Europa-Parlamentet har tilsvarende igangsat en procedure efter artikel 7, stk. 1 vedrørende problemer med overholdelse af EU's grundlæggende værdier i Ungarn.

I 2019 fremsatte Kommissionen et forslag til, hvordan man yderligere kunne styrke retsstatsprincippet i EU ([KOM \(2019\) 163](#)), og Kommissionen har den 30. september 2020 fulgt op med den første årlige rapport om retsstatsprincippet i EU og hvert enkelt af medlemslandene ([KOM \(2020\) 580](#)).

Hvad er retsstatsprincippet?

"Retsstatsprincippet er nedfældet i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union som en af de fælles værdier for alle medlemsstater. Ifølge retsstatsprincippet skal alle offentlige myndigheder altid handle inden for lovens grænser, i overensstemmelse med de demokratiske værdier og grundlæggende rettigheder og under uafhængige og upartiske domstoles kontrol. Retsstatsprincippet omfatter principperne om legalitet, der indebærer en gennemsigtig demokratisk og pluralistisk lovgivningsproces, retssikkerhed, forbud mod vilkårlighed i den offentlige forvaltning, effektiv retsbeskyttelse ydet af uafhængige og upartiske domstole, effektiv domstolsprøvelse, herunder overholdelse af grundlæggende rettigheder, magtens tredeling og lighed for loven."

Kilde: KOM (2020) 580.

Dok.dato
20. oktober 2020

Det Internationale
Sekretariat
Mathias Grønbech
Lydholm (5907), EU-
konsulent.
Amalie Elisabeth
Klausen

Rapporten er et forsøg på at forebygge fremtidige problemer med overholdelse af retsstatsprincippet ved tidligt at sætte fokus på udfordringer og skabe en dialog herom. Rådet og Europa-Parlamentet opfordres til at drøfte

rapporten og følge op på dens anbefalinger, ligesom de nationale parlamenter opfordres til at behandle de landespecifikke rapporter. I Rådet lægges der af formandskabet op til at drøfte fem landekapitler per formandskab. Danmarks er blandt de første fem, der ventes drøftet i november 2020.

I nærværende note redegøres der nærmere for rapportens konklusioner og for, hvilken rolle den årlige retsstatsrapport vil skulle spille i arbejdet med at sikre overholdelse af retsstatsprincippet i EU. I bilaget på side 6 og frem gennemgås de væsentligste pointer i de enkelte landerapporter.

Endnu en brik i det store retsstatspuslespil

Udfordringerne med overholdelse af retsstatsprincippet i særligt Polen og Ungarn har over de seneste år været genstand for omfattende interesse. Det har ført til anklager om, at EU ikke er tilstrækkeligt udrustet til at tage sig af trusler mod Unionens grundlæggende værdier, herunder retsstatsprincippet. EU har dog allerede i dag en række instrumenter, der kan tages i brug med henblik på at forsvare EU's grundlæggende værdier. Se [EU-note E 4](#) (2019-2020) for en nærmere redegørelse herfor.

I et forsøg på at systematisere indsatsen med at sikre overholdelsen af retsstatsprincippet præsenterede Kommissionen i 2019 en meddelelse om yderligere styrkelse af retsstatsprincippet i EU ([KOM \(2019\) 163](#)). Den grundlæggende tanke i meddelelsen er, at man ikke alene bør *reagere*, når problemer opstår. Der bør også være større fokus på generelt at *fremme forståelsen* af retsstatsprincippet generelt og konkret *forebygge* problemer ved at identificere eventuelle problemer tidligt og indgå i en dialog herom.

Procedurene, der fremgår af EU-traktatens artikel 7 og den retsstatsmekanisme, der aktuelt drøftes i forbindelse med implementeringen af aftalen om den flerårige finansielle ramme for 2021-2027, udgør instrumenter, der kan anvendes til at reagere, når først der er opstået konkrete problemer. Derudover har Kommissionen reageret på konkrete politikker og reformer i Polen og Ungarn ved at føre traktatkrænkelssager. Det har dog vist sig svært at håndtere trusler mod overholdelsen af retsstatsprincippet, når de først har materialiseret sig.

Tre dimensioner i arbejdet med forsvar for retsstatsprincippet i EU:

- *Fremme* forståelsen af retsstatsprincippet som en grundlæggende værdi.
- *Forebygge* problemer ved at identificere eventuelle problemer tidligt.
- *Reagere* eventuelt gennem en procedure efter artikel 7 (TEU), tilbageholdelse af midler, jf. retsstatsmekanismen fsva. EU's finansielle interesser eller en traktatkrænkelssag.

Sådan har Kommissionen udarbejdet de landespecifikke rapporter:

- Kommissionen har været i løbende dialog med medlemsstaterne om det samlede arbejde.
- Grundet Covid-19-pandemien har man ikke kunnet afvikle landebesøg. I stedet er der afviklet ca. 300 videokonferencer.
- Kommissionen har drøftet situationen vedrørende retsstatsprincippet med: 1) regeringerne; 2) NGO'ere, tænketanke, journalister og juridiske myndigheder i de enkelte medlemslande; 3) Organisationer, der dækker alle EU-lande.

Den årlige rapport om retsstatssituationen i Den Europæiske Union ([KOM \(2020\) 580](#)) og den efterfølgende dialog i og med Rådet og Europa-Parlamentet udgør et forsøg på at *fremme forståelsen* af retsstatsprincippet generelt og konkret at *forebygge* problemer i de enkelte medlemslande ved på et tidligt stadie at pege på potentielle problemer og skabe en dialog herom.

De kritikker, der rejses mod de enkelte medlemsstater i de landespecifikke rapporter udgør således ikke nødvendigvis et første skridt i retning af en sag, jf. Lissabontraktatens artikel 7, eller en traktatkrænkelssag. Kritikpunkterne skal snarere ses som forslag til områder, hvor medlemsstaterne kan – og eventuelt bør – gøre mere for at

fremme overholdelsen af retsstatsprincippet. Det er værd at bemærke, at der i landerapporterne rejses konkrete kritikker af alle medlemslande, men der er, jf. bilaget til denne note, væsentlige forskelle i omfanget og karakteren af de kritikker der rejses over for de enkelte lande.

Rådets og Europa-Parlamentets arbejde på baggrund af rapporten

Med fremsættelsen af rapporten om retsstatssituationen i Den Europæiske Union i 2020 lægger Kommissionen op til et samarbejde med Rådet og Europa-Parlamentet om opfølgning herpå.

Europa-Parlamentet debatterede den 5. oktober 2020 Kommissionens rapport om retsstatssituationen. Et bredt flertal i Europa-Parlamentet (EPP, S&D, Renew, De Grønne og GUE) var overvejende positive over for rapporten og roste den bl.a. for at være grundig og sober. Kommissionen kunne dog med fordel have inkluderet forslag til henstillinger til medlemslandene i stedet for at overlade dette til Rådet. Samtidig opfordredes Kommissionen til at se bredere end på retsstatsprincippet alene ved at inkludere spørgsmål om demokrati og EU's øvrige grundlæggende værdier. Endvidere kunne Kommissionen i endnu højere grad have trukket på uafhængige eksperter. ECR- og ID-grupperne var omvendt mere skeptiske og fandt, at problemer i f.eks. Tyskland og Spanien gik upåtalte hen, mens Ungarn og Polen blev udsat for uforholdsmæssigt meget kritik.

Rådets gennemgang af landerapporter i november 2020:

- Belgien
- Bulgarien
- Tjekkiet
- Danmark
- Estland

På mødet i Rådet (almindelige anliggender) den 13. oktober 2020 præsenterede Kommissionen rapporten, og det er nu op til det tyske formandskab at stå for den videre proces. I Rådet lægges op til en proces inspireret af de landegennemgange, der ses i f.eks. Menneskerettighedsrådet. Det er såle-

des forventningen, at Rådet vil gennemgå fem lande per formandskab startende i november 2020 med de fem første lande i alfabetisk rækkefølge – Belgien, Bulgarien, Tjekkiet, Danmark og Estland.¹ Landegennemgangen forventes at ske bag lukkede døre.²

Nationale parlamenters rolle

Ifølge Kommissionen skal de nationale parlamenter have en nøglerolle i forbindelse med opfølgningen særligt på landerapporterne. Der er således en forventning om, at de nationale parlamenter forholder sig indgående til det landekapitel, der vedrører deres eget land. Landerapporterne indeholder ikke egentlige landespecifikke anbefalinger, men oplister dog en række områder, hvor der kan være grundlag for at gennemføre reformer eller yderligere tiltag.

En første tværgående drøftelse af rapporten forventes at finde sted i forbindelse med COSAC-mødet den 29. november, hvor Kommissionen vil være repræsenteret ved kommissærerne Reynders og Jourová. Kommissionen har videre erklæret, at man er parat til at stille op i nationale parlamenter med henblik på drøftelse af de landespecifikke rapporter.

Landerapporten om Danmark

Rapporten om retsstatssituationen i Den Europæiske Union i 2020 består af en meddelelse med 27 bilag. Selve meddelelsen opsummerer den overordnede udvikling i EU som helhed, mens medlemslandene gennemgås enkeltvis i bilagene.

[Landerapporten om Danmark](#) er generelt meget positiv, og det fremhæves, at det danske retsvæsen generelt i høj grad anses for at være uafhængigt. Korruptionen er generelt lav, og samfundet bygger på en "integritetskultur", der f.eks. er med til at forhindre korruption. Der er dog også en række områder, hvor det fremhæves, at forskellige aktører (NGO'ere, journalistforeninger, internationale organisationer m.v.) har peget på plads til forbedringer:

¹ Kilde: [Det tyske EU-formandskab ved Michael Roth, statssekretær.](#)

² Kilde: [Politico.eu-nyhedsbrev den 13. oktober 2020.](#)

- Whistleblowerordninger: Det er positivt, at der er indført en whistleblowerordning inden for Politiet. Denne bør dog, efter GRECO's mening,³ suppleres med, at polititjenestemænd med jævne mellemrum skal afgive erklæring om deres økonomiske interesser. Der mangler samtidig generel lovgivning vedrørende beskyttelse af whistleblowere.
- God adfærd: Der er gode regler og etiske standarder for embedsmænds adfærd, men disse regler (f.eks. Kodex VII fra 2015) omfatter kun i begrænset omfang ministre og ledende medarbejdere. Det anbefales, at der udarbejdes adfærdscodekser både for medlemmer af Folketinget og for ministre fsva. interessekonflikter. Der findes f.eks. ikke en generel definition af, hvad der udgør en interessekonflikt for et folketingsmedlem, og der er ingen indberetningsmekanisme.
- Svingdørsproblematikken: Det anbefales, at der indføres regler for, hvornår personer, herunder folketingsmedlemmer, kan gå direkte over i politisk lobbyarbejde.
- Finansiering af politiske partier: Konstaterede mangler vedrørende f.eks. manglende pligt til at indberette donationer over visse tærskler og uafhængigt tilsyn er ikke efterkommet. Danmark er det eneste EU-land, hvor tilliden til tilsynet med finansiering af politiske partier er faldet fra 2013 til 2019.
- Medieejerskab: Der mangler specifikke regler om gennemsigtighed i medieejerskab og statslig annoncering.
- Adgang til information: Offentlighedsloven begrænser muligheden for offentlighedens og journalisters aktindsigt i visse regeringsdokumenter.
- Suspension af domstolenes aktiviteter under covid-19: Der er bekymring om, hvorvidt suspensionen af domstolenes aktiviteter under covid-19 er sket med tilstrækkelig respekt for magtens tredeling.

Det bemærkes, at Kommissionen kun i meget begrænset omfang tager stilling til omfanget af disse problemstillinger. I stedet peges der på, at forskellige andre aktører har rejst kritik på disse områder.

Dette dokument er udarbejdet af Folketingets Administration til brug for medlemmer af Folketinget. Efter ønske fra Folketingets Præsidium understøtter Folketingets Administration det parlamentariske arbejde i Folketinget, herunder lovgivningsarbejdet og den parlamentariske kontrol med regeringen ved at yde upartisk faglig bistand til medlemmerne. Faglige noter udarbejdet af Folketingets Administration er i udgangspunktet offentligt tilgængelige.

³ [Group of States against Corruption](#), en organisation under Europarådet.

Bilag: Væsentlige kritikpunkter i landerapporterne

Nedenstående opsummerer de primære kritikpunkter i de enkelte landerapporter. Af pladshensyn er disse væsentligt forkortet og giver således alene et indtryk af, hvilke potentielle problemer, som Kommissionen har identificeret. For et komplet overblik bør man konsultere de komplette rapporter, der kan findes [her](#), eller at følge linket ved det pågældende land nedenfor.

Land	I. Retssystemet	II. Bekæmpelse af korruption	III. Andre institutionelle spørgsmål
Belgien	<ol style="list-style-type: none">1: Manglende ressourcer.2: Mangelfuldt digitaliseringsniveau.	<ol style="list-style-type: none">1: Ingen regler om beskyttelse af whistleblowere.	<ol style="list-style-type: none">1: Plads til forbedring ift. adgang til offentlig information.2: Statsrådet (som garanterer kvalitet i lovgivning) står over for visse udfordringer.
Bulgarien	<ol style="list-style-type: none">1: Angreb på retsvæsenet med mangelfulde reaktioner fra myndighedernes side.2: Opfattelsen af retsvæsenets uafhængighed er lav i befolkningen.3: Bekymringer ift. ordning for ekstra vederlag og forfremmelse blandt dommere.4: Der bør ske en forbedring af adgang til domstolsprøvelse.5: Mangel på ressourcer i retsvæsenet.	<ol style="list-style-type: none">1: Udfordringer mht. korruption (bl.a. mangelfulde ressourcer) og lav tillid fra borgerne til de korruptionsbekæmpede institutioner.2: Ingen regler for lobbyvirksomhed.3: Foranstaltninger om mediepluralisme gennemføres ikke effektivt i praksis.4: Tilsynsmyndigheden for audiovisuelle medier mangler ressourcer.5: Manglende gennemsigtighed mht. medieejerskab6: Fysiske og verbale angreb på journalister.	<ol style="list-style-type: none">1: Betænkeligheder mht. gennemsigtighed af og forudsigeligheden i lovgivningsprocessen.2: Begrænset anvendelse af konsekvensanalyser samt offentlige høringer i lovgivningsprocessen3: Institutionen for menneskerettigheder har begrænsede ressourcer.4: Civilsamfundet har et begrænset råderum, hvilket kan blive forværret ved nyt forslag om udenlandsk finansiering af NGO'er.
Cypern	<ol style="list-style-type: none">1: Mangel på effektivitet i retssystemet (civil-, handels- og forvaltningsretssager er langvarige) .2: Mangel på digitalisering i retsvæsenet.3: Stort efterslæb af forsinkede sager.	<ol style="list-style-type: none">1: Lobbyvirksomhed og beskyttelse af whistleblowere er ikke reguleret ved lov, og der eksisterer ikke en uafhængig myndighed til korruptionsbekæmpelse.	<ol style="list-style-type: none">1: Ombudsmanden har oplevet visse udfordringer .2: Civilsamfunds-organisationer har betænkeligheder ved registreringsramme.

FOLKETINGET

Land	I. Retssystemet	II. Bekæmpelse af korruption	III. Andre institutionelle spørgsmål
		<p>2: Der findes ikke et adfærdskodeks for medlemmerne af repræsentanternes hus.</p> <p>3: Tvivl om medietilsyns-myndighedens uafhængighed.</p> <p>4: Ingen ramme for gennemsigtighed mht. ejerskab inden for trykt presse og digitale medier.</p> <p>5: Opfordres til øget fokus på interessekonflikt blandt politikere samt embedsmænd.</p>	
Danmark	<p>1: En vis bekymring over de faldende bevillinger til retssystemet.</p> <p>2: Udfordringer mht. digitalisering af retssystemet.</p>	<p>1: Manglende bindende regler til forebyggelse af korruption navnlig for personer i ledelsesfunktioner.</p> <p>2: Manglende definition af, hvad der udgør en interessekonflikt for et folketingsmedlem.</p> <p>3: Manglende regler for gennemsigtighed i lobbyisme.</p> <p>4: Ingen regler for "svingdørsproblematikken".</p> <p>5: Ingen overordnet lovgivning til beskyttelse af whistleblowere.</p> <p>6: Konstaterede mangler for så vidt angår finansiering af politiske partier og mangel på et uafhængigt tilsyn hermed.</p> <p>7: Ingen specifikke regler om gennemsigtighed i medieejerskab.</p>	<p>1: Beslutningsprocessen vedrørende suspension af domstolenes aktiviteter under covid-19-pandemien.</p>

FOLKETINGET

Land	I. Retssystemet	II. Bekæmpelse af korruption	III. Andre institutionelle spørgsmål
		8: Offentlighedsloven virker begrænsende på journalisters adgang til visse regeringsdokumenter, herunder vedrørende grundlaget for visse politiske aftaler.	
Estland	1: Graden af retsvæsenets uafhængighed opfattes som middel blandt borgerne og som dårlig blandt virksomhederne.	1: Lobbyaktiviteter er endnu ikke reguleret ved lov. 2: Ingen omfattende regler for beskyttelse af whistleblowere. 3: Endnu ikke fuld gennemsigtighed mht. medieejerskab. 4: Manglende bestemmelse om offentliggørelse af medieejerskab.	
Finland	1: Problemer mht. digitalisering af retssystemet.	1: Der eksisterer fortsat ingen strategi til bekæmpelse af korruption. 2: Ingen specifikke regler for regulering af lobbyisme. 3: Ingen indberetning- eller oplysningskrav for lobbyister. 4: Udfordringer mht. finansiering af mediemyndigheder. 5: Ingen specifikke regler for gennemsigtighed mht. medieejerskab.	
Frankrig	1: Civilretlige sager har udfordringer hvad angår effektivitet.	1: Trusler mod journalister.	

Land	I. Retssystemet	II. Bekæmpelse af korruption	III. Andre institutionelle spørgsmål
Grækenland	<p>1: Retssystemet står over for udfordringer hvad angår effektivitet og kvalitet.</p>	<p>1: Ufuldstændig implementering af juridisk ramme for indberetninger af aktiver og finansiering af politiske partier.</p> <p>2: Lobbyvirksomhed er ureguleret.</p> <p>3: Whistleblowere er ikke beskyttet.</p> <p>4: Tvivl om effektivitet af regler angående gennemsigtighed af medieejerskab.</p> <p>5: Utilstrækkelige mekanismer til overholdelse af faglige standarder for journalister samt usikre arbejdsforhold for journalister.</p> <p>6: Regulerings-myndigheden for audiovisuelle medietjenester mangler ressourcer.</p>	<p>1: Grundet finanskrisen er der skabt et pres på lovgivningsproceduren.</p> <p>2: Ingen specifikke regler for understøttelse af civilsamfundet.</p> <p>3: Civilsamfundsorganisationer inden for migrationsområdet udtrykker bekymring over indsnævret mulighed for at operere "i marken".</p>
Irland	<p>1: Udfordringer med digitalisering og ressourcer i retsvæsenet.</p> <p>2: Mangel på kompensationsordning for sager med lang sagsbehandlingstid.</p>	<p>1: Injurielovgivning påvirker i bekymrende grad pressens mulighed for korruptionsafsløringer. Den hyppige brug af og store omkostninger forbundet med injuriersager bekymrer også.</p> <p>2: Ingen specifikke regler for statslig reklame i medierne.</p>	<p>1: Restriktioner for civilsamfundsorganisationers støttemuligheder vækker bekymring.</p>
Italien	<p>1: Store udfordringer forbundet med effektiviteten af retssystemet.</p> <p>2: Opfattelsen af retsvæsenets uafhængighed er på et lavt niveau.</p> <p>3: Store udfordringer mht. sagsbehandlingstiden.</p>	<p>1: Ingen omfattende lov om lobbyisme.</p> <p>2: Ordningen vedrørende interessekonflikter er ikke omfattende nok.</p> <p>3: For lang varighed af straffesager.</p> <p>4. Problem med mediernes politiske uafhængighed.</p>	<p>1: Mangel på national menneskerettighedsinstitution.</p> <p>2: Visse NGO'er udsættes for smædekampagner.</p>

Land	I. Retssystemet	II. Bekæmpelse af korruption	III. Andre institutionelle spørgsmål
		<p>5: Kriminelle organisationer anvender i stigende grad korrupt praksis.</p> <p>6: Svingdørsproblematikken kræver opmærksomhed.</p> <p>7: Trusler mod journalister er bekymrende.</p>	
Kroatien	<p>1: Alvorlige udfordringer forbundet med effektivitet og kvalitet.</p> <p>2: En af de laveste placeringer i EU hvad angår opfattelsen af retsvæsenets uafhængighed.</p> <p>3: Det nationale dommerråd og statsadvokatråd oplever manglende ressourcer, mindsket rolle i udvælgelsen af dommere og statsadvokater samt et opgraderet IT-system.</p> <p>4: Begrænset anvendelse af elektronisk kommunikation og elektroniske sagsstyringssystemer.</p> <p>5: Antallet af offentliggjorte retsafgørelser online er det laveste i EU.</p> <p>6: Efterslæb og varighed af retssager ved civil- og handelsretlige domstole er blandt de betydeligste i EU.</p> <p>7: Efterslæb og lange sagsbehandlingstider er en udfordring i strafferetsplejen.</p>	<p>1: Mangler i lovgivning og praksis til bekæmpelse af korruption.</p> <p>2: Fravær af initiativer til styrkelse af integritet og etik i vigtige ledelsesfunktioner og blandt parlamentsmedlemmer.</p> <p>3: Fravær af initiativer til regulering af lobbyvirksomhed.</p> <p>4: Bekymring over korruption på lokalt plan.</p> <p>5: Agenturet for elektroniske medier er ikke beskyttet mod politisk indflydelse under udvælgelsesprocedurer.</p> <p>6: Identifikation af retmæssige medieejere kan være problematisk.</p> <p>7: Mange retssager samt trusler og chikane mod journalister.</p> <p>8: Mangler i regler om svingdørsproblematikken.</p> <p>9: Adgangsprocessen til offentlige oplysninger er langsom.</p>	<p>1: Lav borgerdeltagelse i beslutningsprocessen.</p> <p>2: Udfordringer forbundet med kvaliteten af lovgivning.</p>

Land	I. Retssystemet	II. Bekæmpelse af korruption	III. Andre institutionelle spørgsmål
Letland	<p>1: Domstolsadministrationen oplever en mangel på menneskelige ressourcer.</p>	<p>1: Udfordringer forbundet med retsforfølgelse af korruptionssager og deres afgørelse, hvor sagsbehandlingen er langsom.</p> <p>2: Usikkerhed om, hvorvidt det nationale råd for elektroniske massemedier reelt er uafhængigt.</p> <p>3: Stor koncentration af mediemarkedet, hvilket udgør en risiko for mediepluralismen.</p> <p>4: Journalister udsættes i stigende grad for verbale angreb.</p>	
Litauen	<p>1: Afskedigelsen af en dommer har ifølge domstolsrådet haft en skadelig virkning på gennemsigtigheden af udnævnelser til retsvæsenet og på domstolens uafhængighed.</p> <p>2: Mistanke om korruption blandt medlemmer af retsvæsenet.</p>	<p>1: Der findes intet register over interesseerklæringer, hvilket vanskeliggør kontrol med interessekonflikt.</p> <p>2: En vis bekymring over muligheden for adgang til oplysninger om medieejerskab.</p> <p>3: En vis bekymring over det indirekte politiske ejerskab af særligt lokale og regionale medier.</p> <p>4: Journalister kan til tider opleve problemer med at få adgang til offentlig information.</p>	
Luxembourg	<p>1: Plads til forbedring ift. digitalisering i retsvæsenet.</p> <p>2: Ressourcemangel hos anklagemyndigheden.</p>	<p>1: Der er ingen specifik strategi til korruptionsbekæmpelse, og der er ikke etableret et organ til bekæmpelse heraf.</p> <p>2: Lobbyvirksomhed og svingdørsproblematikken er ikke reguleret. Der er intet nationalt lobbyregister.</p> <p>3: Bekymring over tilsynsmyndigheden for audiovisuelle mediers effektivitet.</p>	

FOLKETINGET

Land	I. Retssystemet	II. Bekæmpelse af korruption	III. Andre institutionelle spørgsmål
		4: Bekymring over forsinkelser i behandling af anmodning om aktindsigt.	
Malta	1: Udfordringer mht. effektivitet grundet lange sagsbehandlingstider (blandt de længste i EU).	1: Store udfordringer med korruption. 2: Bekymring over medietilsynsmyndighedens uafhængighed samt trusler mod journalister. 3: Bekymring over politisk indflydelse på medier. 4: Sagsbehandling om korruption på højt niveau har mangler. 5: Bekymring over interessekonflikt for parlamentsmedlemmer. 6: I praksis kan der være udfordringer med at få adgang til offentlige informationer.	1: Udfordringer mht. begrænset anvendelse af evidensbaserede instrumenter samt effektiviteten af offentlige høringer i lovgivningsprocessen.
Nederlande	1: Plads til forbedring af digitalisering i retssystemet.	1: Mediefolk udsættes for trusler. 2: Bekymring over integritetsramme for ansatte i de øverste administrative funktioner.	
Polen	1: Retsreformer som er indført siden 2015 giver anledning til bekymringer, da de svækker retsvæsenets uafhængighed. 2: Borgernes opfattelse af retssystemets uafhængighed er dårlig. 3: De bekymringer over forfatningsdomstolens uafhængighed, som Kommissionen har rejst, er endnu ikke blevet imødegået.	1: Strukturelle svagheder ved ordning for indberetning af aktiver samt regulering af lobbyvirksomhed. 2: Gentagne forsinkelser af lov om gennemsigtighed vækker bekymring. 3: Bekymring over uafhængighed af institutioner med ansvar for forebyggelse og bekæmpelse af korruption. 4: Betænkeligheder mht. det nationale radio- og tv-råds uafhængighed.	1: Reformen er vedtaget ved hastelovgivningsprocedurer med begrænset høring af interessenter samt begrænsede muligheder for oppositionens deltagelse. 2: Politikere har lavet negativ omtale af faglige sammenslutninger af dommere og anklagere. 3: Bekymring over visse corona-foranstaltninger, som har haft indvirkning på grundlæggende rettigheder samt på præsidentvalget.

Land	I. Retssystemet	II. Bekæmpelse af korruption	III. Andre institutionelle spørgsmål
	<p>4: Det nationale domstolsråd består hovedsageligt af politisk udnævnte medlemmer.</p> <p>5: Domstolene har været underlagt mange reformer – bl.a. vedrørende proceduren for valget af førstepræsidenten ved den øverste domstol.</p> <p>6: Bekymring over ændring af disciplinærordningen for dommere.</p> <p>7: Bekymring over de nye krav, som dommerne er underlagt, bl.a. krav om at videregive personoplysninger.</p> <p>8: Bekymring over et generelt forbud mod, at polske dommere anfægter de kompetencer, som tilkommer domstol, forfatningsorganer og retshåndhævende myndigheder.</p> <p>9: Bekymring over, at justitsministeren og rigsadvokaten er samme person.</p> <p>10: Fortsat behov for øget digitalisering af retssystemet.</p> <p>11: Der er udtrykt bekymring over ændringerne i den civile retsplejelov.</p> <p>12: Visse dommere ved den øverste domstol er bemyndiget til at omstøde op til 20 år gamle afgørelser.</p>	<p>5: Medietilsynsmyndighedens rolle blev svækket ved en reform i 2016 og kan påvirkes politisk.</p> <p>6: Den retlige ramme for gennemsigtigheden i medieejerskab har ikke ensartet anvendelse på alle medieaktører.</p> <p>7: Kriminalisering af fornærmelser af embedsmænd er problematisk.</p> <p>8: Ingen fælles lovgivning og intet centraliseret system for indberetning og kontrol hermed af aktiver.</p> <p>9: Mangel på regler, som begrænser politisk kontrol over medieforetagender.</p> <p>10: Strafferetlige bestemmelser kan påvirke rammen for beskyttelse af journalister.</p> <p>11: I praksis er der i flere tilfælde blevet nægtet adgang til offentlig information.</p>	<p>4: Civilsamfundet er påvirket negativt af den politiske udvikling.</p>

Land	I. Retssystemet	II. Bekæmpelse af korruption	III. Andre institutionelle spørgsmål
Portugal	<p>1: Udfordringer med effektivitet – særligt i forvaltnings- og skattesager.</p> <p>2: Den brede offentligheds opfattelse er, at retsvæsenets uafhængighed er blevet mindre.</p> <p>3: Retssystemet har udfordringer i form af bl.a. lange sagsbehandlingstider i forvaltnings- og skattesager.</p>	<p>1: Begrænset effektivitet i retsforfølgelsen i korruptionssager grundet mangel på ressourcer og specialisering.</p> <p>2: Domme for injurier betragtes som værende i strid med ytringsfriheden.</p> <p>3: Lobbyvirksomhed er ureguleret.</p>	<p>1: NGO'er rapporterer om udfordringer mht. adgang til finansiering og et begrænset antal finansieringskilder.</p>
Rumænien	<p>1: Reformer i retsvæsenet er blevet udsat grundet covid-19 samt det kommende parlamentsvalg.</p> <p>2: Der eksisterer fortsat kontroversielle foranstaltninger, som har negativ indflydelse på retsvæsenets uafhængighed.</p> <p>3: Opfattelsen af retsvæsenets uafhængighed er lav i befolkningen.</p> <p>4: Bekymring over procedurerne for udnævnelse og afskedigelse af højtstående anklagere.</p> <p>5: Mangel på ressourcer i retsvæsenet.</p> <p>6: Der eksisterer fortsat visse hindringer for en effektiv retsforfølgelse.</p>	<p>1: Trods reformer på området er der stadig udfordringer med korruption. Pres på institutionelle og retlige rammer påvirker effektiviteten af efterforskning og straffeforfølgelse af korruptionssager negativt.</p> <p>2: Problemer med gennemførelsen og håndhævelsen af lovgivning vedr. mediefrihed og mediepluralisme.</p> <p>3: Medierne kan være udsat for politisk pres grundet manglende retsgaranti.</p> <p>4: Ufuldstændig gennemsigtighed af medieejerskaber.</p> <p>5: Statslig annoncering bruges som en metode til statslig indgriben.</p> <p>6: Gennemførelsesproblemer med ytringsfrihed samt retten til aktindsigt.</p> <p>7: Journalister udsættes for trusler.</p>	<p>1: Lovgivningsarbejdet kan være svingende i effektivitet.</p> <p>2: Regeringen gør i stort omfang brug af nøddekreter, hvilket tilsidesætter den almindelige lovgivningsprocedure.</p> <p>3: Lovændringer er ofte hverken forudsigelige eller af god kvalitet.</p> <p>4: Der gennemføres ikke nok offentlige høringer og konsekvensanalyser.</p>
Slovakiet	<p>1: Meget lav opfattelse af retsvæsenets uafhængighed.</p>	<p>1: Mangel på ressourcer og ekspertise til bekæmpelse af korruption.</p>	<p>1: Behov for styrket inddragelse af interessenter og civilsamfundet samt for konsekvensanalyser.</p>

Land	I. Retssystemet	II. Bekæmpelse af korruption	III. Andre institutionelle spørgsmål
	<p>2: Bekymringer for retsvæsenets og anklagemyndighedens integritet.</p>	<p>2: Ingen regulering af lobbyvirksomhed eller af svingdørsproblematikken.</p> <p>3: Bekymring over manglende regler for gennemsigtighed mht. medieejerskab, forebyggelse af interessekonflikter og statslig annoncering.</p> <p>4: Vis grad af chikane mod journalister.</p>	<p>2: Det nationale center for menneskerettigheder samt ombudsmanden bør have fuldt mandat.</p> <p>3: Behov for styrkelse af den offentlige forvaltnings sikkerhed, effektivitet og ansvarlighed.</p>
Slovenien	<p>1: Udfordring med varigheden af retssager om hvidvaskning.</p> <p>2: Domstolsrådet og statsadvokatrådet har udfordringer med ressourcer.</p>	<p>1: Retsforfølgelsen af økonomisk kriminalitet er ikke tilstrækkeligt effektiv.</p> <p>2: Antikorruptionsorganet mangler ressourcer og kapacitet, og der er ikke overensstemmelse mellem lovgivning og praksis.</p> <p>3: Medietilsynsmyndigheden har begrænsede ressourcer.</p> <p>4: Manglende regler til forebyggelse af interessekonflikter har negativ indflydelse på mediepluralismen.</p> <p>5: Langvarig proces for journalister og borgere at få fat i offentlige oplysninger.</p> <p>6: Journalister udsættes for trusler.</p> <p>7: Udfordringer forbundet med retsforfølgelsen af højtprofilerede korruptionssager.</p>	<p>1: Høringsperioden er ofte for kort, og de uafhængige organers holdning medtages ikke altid.</p>
Spanien	<p>1: Udfordringer mht. effektivitet og lange sagsbehandlingstider.</p> <p>2: Situationen i domstolsrådet udgør en udfordring.</p>	<p>1: Ingen gennemsigtighed mht. ejerskab for trykte medier.</p> <p>2: Ingen specifik strategi for korruptionsbekæmpelse, omend flere initiativer er iværksat.</p>	<p>1: Civilsamfunds-organisationer er bekymrede for beskyttelsen af informationsfriheden.</p>

Land	I. Retssystemet	II. Bekæmpelse af korruption	III. Andre institutionelle spørgsmål
	3: Forholdet mellem rigsadvokaten og den udøvende magt er til diskussion.	3: Regler for indberetning af aktiver, interessekonflikt og uforenelighed er ikke konsekvente på tværs af myndighedsniveauer og kategorier af tjenestemænd.	
Sverige	1: Udfordringer forbundet med digital kommunikation i retsvæsenet, omend der arbejdes med at løse dem.	1: Trusler mod journalister. 2: Der findes ikke nogen strategi til bekæmpelse af korruption, men regeringen arbejder på en handlingsplan. 3: Lobbyvirksomhed er ureguleret.	
Tjekkiet	1: Manglende digitalisering af retssystemet. 2: Langvarig sagsbehandling i forvaltningsretlige sager.	1: Manglende regler om lobbyvirksomhed, beskyttelse af whistleblowere samt udvidelse af det øverste revisionskontors mandat. 2: Bekymring over manglende opfølgning på korruptionssager. 3: Mangel i integritetsrammer for parlamentsmedlemmer. 4: Ingen specifikke regler om gennemsigtighed ift. medieejerskab. 5: Ingen specifikke regler om statslig reklame. 6: Praktiske hindringer hindrer i visse tilfælde adgangen til offentlig information. 7: Journalister udsættes for verbale angreb.	1: Civilsamfunds-organisationer ser et behov for mere systematisk inddragelse af civilsamfundsaktører i lovgivningsprocessen. 2: Øget pres på visse typer NGO'er (bl.a. på migrationsområdet). 3: Ingen national menneskerettighedsinstitution.
Tyskland	1: Digitalisering af retssystemet er under forberedelse, men er en langsigtet udfordring.	1: Manglende obligatorisk registrering af kontakter for parlaments- og regeringsmedlemmer. 2: Stigende antal angreb på journalister.	

Land	I. Retssystemet	II. Bekæmpelse af korruption	III. Andre institutionelle spørgsmål
	2: Fald i effektivitet på nogle parametre for retsvæsenet.		
Østrig	1: Bekymring over procedurerne for udnævnelse af præsidenter for forvaltningsdomstole samt justitsministerens instruktionsbeføjelse over for anklagere. 2: Der er effektivitetsudfordringer i retsvæsenet.	1: Udfordringer med rammerne for parlamentsmedlemmernes integritet. 2: Begrænsninger ift. omfang og offentliggjorte oplysninger i lobbyregisteret. 3: Betænkelighed over potentiel politisk indflydelse i tildelingen af statslig annoncering. 4: Ingen specifikke regler for beskyttelse af journalister. 5: Bekymring over garantien for redaktionel uafhængighed.	1: Offentlige høringer finder nogle gange sted med korte frister eller slet ingen.
Ungarn	1: Store problemer med retsvæsenets uafhængighed. 2: Udvikling i den øverste domstol vækker bekymring.	1: Problemer med korruption, herunder systematisk mangel på målrettet indsats i korruptionssager, hvor højtstående embedsmænd er involveret. 2: Ufuldstændige regler for lobbyvirksomhed. 3: Begrænsning af mediefrihed og udfordringer mht. regler om gennemsigtighed og adgang til offentlige oplysninger. 4: Medierådets uafhængighed og effektivitet i fare. 5: Ingen gennemsigtigheds-garanti for medieejerskab. 6: Politisk indflydelse på medier er mulig.	1: Fjendtligt miljø for civilsamfunds-organisationer 2: Bekymring over gennemsigtighed og kvalitet af lovgivningsprocessen grundet færre offentlige høringer og konsekvensanalyser. 3: Retssikkerheden er under pres.

FOLKETINGET

Land	I. Retssystemet	II. Bekæmpelse af korruption	III. Andre institutionelle spørgsmål
		7: Uafhængige medier udsættes for systematisk obstruktion og intimidering. 8: Ingen regler om svingdørsproblematikken. 9: Partifinansiering bekymrer.	